

Werk

Titel: Instruzziun ad imprenden da bustabbiar

Ort: Erlangen

Jahr: 1916

PURL: https://resolver.sub.uni-goettingen.de/purl?345572629_0036|log26

Kontakt/Contact

Digizeitschriften e.V.
SUB Göttingen
Platz der Göttinger Sieben 1
37073 Göttingen

✉ info@digizeitschriften.de

ISTRUZZIUN AD IMPRENDER DA BUSTABBIAR.

Instruzziun ad imprendere da buftabbiar, accura'tamainch da leger
 schie' ttamainch, e da scriver corre' ttamainch, per us, e commod
 dells Uffaunts della Vall, e coñmun de MUSTAIR. Stampáda in
 5 SONDRIO nell'Onn MDCCLXXXIX. tras Giuseppe Bongiafcia. Cun
 licèntia dels Superiurs.

[p. 3]

Pre fat ti ún.

*Qua unt nux jdi vel sia pe'l corp, e pell' or ma il fa vair le ger, mos fa
 l' ex pe ri èn cia, e co gnò shan quēs, chi fa un, e plon gian quēs, chi nu
 10 faun: per per fet ti o nar quēs, chi faun, e per ju dar à quēs, chi nu fa un,
 veng pre shain lá da quel la In struz zi ún, de qua la chi fa ser vi rà cun
 di li gèn ti a, gni rà prò á fa vair le ger á se is temp fin bain, e schiet ta-
 mainch quai Diò vo glia dar, e jau gia vùsh ad un, e schia dùn. Amen.*

NB. Qui sta In strúz ziun fer vi rà er xont bain à le ger pu schiet ta-
 15 mainch il La tin, cio è 'l Of fi ci della B. V. Ma ria Ma don na San tif fi ma.

[p. 4]

'L al pha bèt

o vero

'L. A. B. C.

or di nà ri dels Bu ftábbs gronds.

20 ✕ A. Æ. B. C. D. E. E. F. G. H. I. J. K. L. M. N. O. Œ. O.
 P. PH. Q. R. S. T. U. V. U. W. X. Y. Z. ✕ A. E. I. O. U. ✕
 ✕ E. O. U. Y. ✕ L. S. J. CH. ✕

Il me dèñ

alla maish dù glia.

25 ✕ T. O. F. U. K. B. J. R. Æ. G. Z. E. P. C. O. H. A. Q. X. E. M.
 [p. 5] Y. PH. D. U. L. Œ. W. I. N. S. V. ✕ Y. E. A. U. O. E.
 U. I. O. ✕ CH. J. L. S. ✕.

'L al pha bét

or di ná ri dels Bu ftábbs pic cens.

30 ✕ a. b. c. d. e. e. f. g. h. i. j. k. l. m. n. o. o. p. q. r. s. f. t. u. v.
 u. w. x. y. z. &. ✕ æ. æ. ct. ff. fi. fl. fr. ft. ll. ñ. ñ. œ. ph. fi. sl. sp.
 ff. ft. tt. ✕ a. e. i. o. u. ✕ e. o. u. y. ✕ l. f. j. ch. ✕.

[f. 6]

Il me déñ

alla maish dù glia.

35 ✕ ph. d. y. ñ. fl. x. c. b. fi. a. g. z. r. o. tt. ff. u. ft. h. &. æ. k. w.
 j. fp. ll. ct. o. s. fi. v. c. sl. p. i. f. ñ. œ. fr. t. l. æ. n. f. u. ft. q. m.
 c. ff. ✕ e. o. u. a. i. o. e. o. u. ✕ ch. j. l. f. ✕.

'L Alpha bét

or di nà ri dels Bu stàbbs gronds

Cuor fì ús.

×. A. Æ. B. C. D. E. F. G. H. I. J. K. L. M. N. O. Æ. O. P.
 PH. Q. [p. 7] R. S. T. U. V. U. W. X. Y. Z. ×. A. E. I. O. U. × 5
 E. O. U. Y. ×. L. S. J. CH. ×

Il me dém

alla maish dú glia.

×. K. O. W. F. A. S. E. M. C. V. L. Æ. B. R. J. Z. E. P. T. Y.
 G. U. H. X. Æ. Ph. U. D. N. I. Q. O. ×. E. U. A. O. I. E. O. Y. × 10
 CH. J. L. S. ×.

[p. 8]

'L Alpha bét

or di nari dels Bu stàbbs pic cens

Cuor fìùs.

× a. b. c. d. e. e. f. g. h. i. j. k. l. m. n. o. o. p. q. r. s. f. t. u. v. u. w. 15
 x. y. z. &. × ae. ct. ff. fi. fl. fr. ft. ll. ñ. ñ. æ. ph. fi. fl. fp. ff. ft. tt.
 × a. e. i. o. u. × e. o. u. y. × l. f. j. ch.

Il me dém

alla maish dú glia.

× ff. l. u. h. ct. f. æ. tt. m. o. b. q. ñ. j. ft. c. e. k. f. x. a. d. fl. u. 20
 [p. x. r. y. t. ff. æ. fi. fr. n. v. g. s. [p. 9] æ. &. fi. ñ. e. ph. ll. o. ft.
 w. fl. i. p. × u. o. e. u. a. e. o. y. i. × ch. j. l. f. ×

*Quēs fur num nàts Bu stàbbs vegnan par tits in Vo càls, Diph tóngs,
 e Con so nànts.*

*Vo càls fun quēs, ils quals poñ gnir pro nun ti àts fu lèts sen xa ã ters, 25
 e fun in La tin ils cinch se quaints.*

A. E. I. O. U.

A. E. i. O. U.

a. e. i. o. u.

a. e. i. o. u.

*Vocals in La din fun nov, e fun oltra quēs cinch fur num nàts in
 La tin, ils quat ter se quaints.*

E. O. U. Y.

E. O. U. Y.

e. o. u. y.

e. o. u. y.

*Diph tóngs fun duoi vo càls ta chiats in fè mel, e bu stab biàts in fè mel,
 e fa [p. 10] un u na fyl la ba, e fun in La tin prin ci pàl mainch ils ses se quaints.*

Æ. AI. AU.

EI. EU. Æ.

æ. ai. au.

ei. eu. æ.

*Diph tongs in La din fun plūs, e s' chiat ta per fìn trai Vo càls, chi
 fa un u na fyl la ba. e. g.*

ai. - maint.	iau. - ciaunciar.	oa. - doas.	ui. - cruir.
au. - maun.	ie. - spiert.	oi. -	uo. - ruofch.
ei. - heir.	io. - Dió.	ua. - qual.	uoi. - duoi.
ia. - chiar.	iu. - giuf.	ue. - guer ra.	&c.

5 'L æ, e 'l æ ve gnán pro nun ti àts sco 'l e fa im pel e. g. æs sco es.
Mœstus sco me stus.

[p. 11] 'L y veng pro nun ti à sco 'l i fa im pel. Ils ã ters Bu stábbs
fur num nàts (per fìn quell j. & v.) fun.

Con fo nánts, e fun quēs, ils quals nu puon gnir pro nun ti àts senxa
10 in clè ger, e num nar a vaúnt, ó da vò prò un dels fur man xu nàts Vo càl
e. g. b sco be. c sco ce. d sco de. f sco ef. g sco ge. k sco ka. l sco al,
o el. m sco em. n sco en. p sco pe. q sco qu. r sco ar, o er. f. sco ef.
t sco te. w. sco we. x sco ix. z sco zet.

Il h nun eis proprie né Vo càl, nè Con fo nànt mo fà la pro nùn ti a
15 in Latin (in qual Lin guàigg il h veng a dúna pro nun ti à in cle gen tòi
vel ma inch) un pà aspra. e. g. há beo, pro hì beo, ho die. &.

[p. 12] Il h stont in La din da vò 'l C, ser van quēs duoi Bu stábbs
squàss'fi pe' l K. e. g. schiac ciar, schi var. schir lát. &c.

Il h veng da prin ci pi de blērs plēds la dins mifs prò, mo mai pro
20 nun tià. e. g. há. ha vè va. h' ve va. hāsh, he ir. hiert. hem na. hof fa. hoz.
hu ra. &c. s' pro nùn ti a sco à a vé va. ve va. āsh. eir. iert. em na. of fa.
oz, ura. Ishè a er in quel plēd: jau n'ha veng il h mifs prò, mo pro
nun ti a sco: jau n'a.

'L o veng in Latin, e La din pro nun ti á bōt sco o. bōt sco 'la. tu-
25 dai sch, ciò è cun mex suon dell' o, e mex suon dell a, sco' ls Tì ro lēs il
pro nùn ti an. e. g. Di xit Dó mi nus Dó mi no me o. do nec po nam i ni mí-
cos tu os sca béllum pe dum tu ò rum. Dó mi nus vo bí cum, & cum í pí ri tu
tuo. ec. Ishè [p. 13] a er in La din. fofs. fofs. hof fa. of fa. fom ma. sō ma. &c.

Il ph veng in Latin, e La din pro nun ti à sco 'l f. e. g. Phi líp pus.
30 Ph lipp. Pro phèt. or phan. &c.

Sha 'l t stà a vaúnt 'l i, e da vò 'l i se qua un Vo càl, o Diph tòng, shì
veng il t pro nun ti à sco 'l c. e. g. a va ri tia, læ tì ti æ. ma lí ti a. in ten zì ùn.
tì tio. &c.

Mo sha a vaúnt il t (chi stà a vaúnt 'l i, e da vò 'l i se qua un Vo càl,
35 ò Diph tòng) vò un f, shì veng il t pro nun ti à sco t, e bri chia sco c, e
quai da vá in tà in Latin, e La din. e. g. Sa cri stì a. ju stì a. chia re stì a. &c.

Sylla ba eis quai, chia s' bu stáb bia in sē mel, e con sè sta ò in un
Vo càl, ó in un Diph tòng ful lét, o vè ro in un Vo [p. 14] càl, ò Diph tòng,
& un, duoi, trai, ò quat ter Con fo nánts. e. g. æ thé re a. a shái. i ni mì ci.
40 paun. prin ci pi um. u té rì a. &c.

Ils Bu stább's faun las Syl la bas, las Syl la bas faun ils plēds, ils plēds con si stan in una, dans, trais, quatter, cinch, ò es plūs syl la bas. e. g. guft. por ta. pa táf fa. pan tu nu da. am plex á bi tur. par ti ci pá tio. mi se ri cor di aivel. &c.

[p. 15]

Dall's Accénts.

5

Ils Accénts fun certs Strichs, chi fa fuola far per cognósher, e fa vair la pronùtia dels plēds, e fun de trais fòrts

Il prum eis

L'a cùt, il qual veng fatt inavò ishea: l, e quel s' dovra in Latin, e La din su' ls plds, chi haun plūs, co doas syl la bas, e quel Vo cāl, ò 10 Diph tóng, fun qual veng fatt, e tratt quell A cùt, stò gnir pronun ti á pu cler, e cun plu for xa. e. g. Dó mi nus regná vit, de có rem in dú tus eft. ar tá vel. mash né ra. je jù na.

Quell A cùt s' chiat ta in blers of fici cis ful' plēds. de trais, o plūs syl la bas.

15

[p. 16] NB. 1mo. Sha quell A cùt stò gnir fatt fu' ll i shi s' la sha in Latin, e La din ora il ticcal dell i. e. g. Be ne dí cta. fu scí pi at. ve nì te. fa rì na. chia rì na. chia lan drì na. cer clí da.

NB. 2do. In plds La tins, chi haun be doas syl la bas, veng a dù na il Vo cāl, ò Diph tóng del la pru ma syl la ba pro nun ti á pu cler, e cun plu 20 for xa. e. g. Ave. sal ve. Pa ter. Ma ter. fra ter. fo ror. &c.

Il Se cònd eis

Il Cir cum fléx, o Chiap puc cét, il qual veng fatt i she a ~, e s' dovra in quēs plēds La tins, chi tèr mi nan, ó va un ora in ã fti. e. g. fun dā fti. mi ti gā fti. &c.

25

[p. 17] In La din s' dovra quel Cir cum fléx fun quēs plēds, chi ve gnan tratti, e pro nun ti áts alla lun ga, sco hves san du oi Vo cāls, ó Diph tóngs ad in guāls. e. g. Sor. sōr. frār. cōr pāsh. crūsh. ā ter. ā tra. sō ma. &c.

Il terz eis proprie

'L accént, o Gra ve, il qual veng fatt in a vaunt i she a ~ & a dù na 30 so lum fu' ll úl ti ma syl la ba, o vè ro fu' ll ul tim Vo cāl, ò Diph tóng.

In plēds La tins veng quell Accént fatt xont d' in rár, & er sha'l veng fatt, shi nu s' pro nùn tia quel Vo cāl, fun qual veng fatt quell Accént, pu cler, ó cun plu for xa. e. g. pro pté re á. ide ó. fru strá. &c.

[p. 18] In La din veng quell Accént fatt fu' ll ul tim Vo cāl, ò Diph- 35 tóng de bleriffems plds, & in totts ques plds veng l' úl ti ma syl la ba, ó 'l ul tim Vo cāl, ò Diph tóng faim per pro nun ti á pu cler, e cun plu for xa. e. g. Mu ft áir. a mùr. bun tá. chia rín. pan taún. cut tá. &c.

Re glas

Da buftabbiar e da partir ils plêds.

Pru ma.

Sha un Confo nânt stá á mex taunter duoi Vo cals, ó Diph tongs, ó
5 taunter un Vo cäl, & un Diph tóng, shi veng quel Confo nânt a dúna tratt
pro'l [p. 19] Vo cäl, ó Diph tóng da vó e. g. masé ra. farì na. fo lá da. &c.

Se cún da. Sha duoi Confo nânts ad in guäls e. g. duoi bb. cc. dd.
ff. gg. ll. ñ, ó mm. ñ. ò nn. pp. rr. ff. tt. zz. staun á mex taunter duoi
Vo cals, ó Diph tongs, ó taunter un Vo cäl, & un Diph tóng, shi ve gnan
10 ques duoi Confo nânts par titts, & un Confo nânt stá gnir tratt pro'l Vo cäl
ó Diph tóng d'ava üt, e 'l ã ter Confo nânt stó gnir tratt pro'l Vo cäl, ó
Diph tóng da vó e. g. Mamma. terra. grittez za. stal la. maffa. &c.

Ter xa. Quai da vainta er ordi na ri a mainch, sha duoi Confo nânts
di vèrfs staun á mex taunter duoi Vo cals, ó Diph tongs, ó taunter un
15 Vo cäl, & un Diph tóng, e. g. ar bor, bar ba. [p. 20] cal cóng. pun tin.
taim pel. &c. jau n'ha ditt: ordi na ri a mainch; per chia sha taunter duoi
Vo cals, ó Diph tongs, o taunter un Vo cäl, & un Diph tóng ve gnan in-
sè mel duoi dels se quaints Confo nânts di vèrfs, cio è, bd. bl. br. ch. cl. en.
cr. ct. dr. fr. gl. gn. gr. ph. pl. pr. pl. pt. fc. sh. fp. ftr. ft. th. tr. shi
20 ve gnan am ben duoi Confo nânts tratts pro'l Vo cäl, ó Diph tóng da vó e. g.
ab dó men. fu bla. á bra ham. pe chia. re clút. fa cri fí ci. fa cta. la dra. a frünt.
fa glir. de gnái vel. re gréfs. Prophét. re pli chiar. re prài fa. i shea. raspa.
mu ftrir. rafte. mala thia. ri trátt. &c.

Quar. Sha da vó un Vo cäl, ó Diph tóng se quan un, duoi, traí, ó er
25 quat ter Confo nânts, e nu se qua in chún [p. 21] Vo cäl, ó Diph tóng da vó
phu, shi sten totts ques Confo nânts cun buftabbiar gnir tratts pro'l ultim
Vo cäl, ó Diph tóng im me di á ta mainch d'ava ùnt. e. g. frumaint, a shilg.
giátt. un viérn. lev mainch.

Exáim pels

da buftabbiar in La tin.

30

Ab dí as.	Bár na bas.	Con rà dus.
Æ mi li á nus.	Blá fí us.	Cæ cí li a.
An na.	Bru no.	Ca tha rí na.
Au gu fí nus.	Bo ni fá ci us.	Cy ríl lus.
35 Dà ma fus.	Ed mún dus.	Fran cí feus.
Dí da cus.	E lì as.	Fí dé lis.
Do mí ni ca.	Eph rem.	Fe lix.
Dun stá nus.	E du á r dus.	Fe lí ci tas.
Gal li cá nus.	Her mán nus.	I fí dò rus.
40 [p. 22] Gil bér tus.	Hé le na.	I fa f as.

	Gal lus.	Hie rò the us.	I phi ge nfa.	
	Ger trú dis.	Ho nò ri us.	Il de phón fus.	
	Le o nàr dus.	Mí cha el.	Ni co lá us.	
	Lá za rus.	Mat thæ us.	Nor bèr tus.	
	Lú ci us.	Ma gnus.	Ni lus.	5
	Lau rén ti us.	Mó ni ca.	Na za ri us.	
	O tho.	Pe trus.	Qua drà tus.	
	O né fí mus.	Phi læ mon.	Qui rí nus.	
	O li vé ri us.	Pau lus.	Qui rí cus.	
	O núph ri us.	Pro cò pi us.	Quin cti á nus.	10
	Ro má nus.	Si mon.	Ti búr ti us.	
	Ru pér tus.	Sté pha nus.	The ó phi lus.	
	Re gí na.	Scho lá sti ca.	The ré fí a.	
	Ro fá.	Se ra phí na.	Ti tus.	
	U bál dus.	Victo ri á nus.	Wu ni bál dus.	15
	U dal rí cus.	Vi tà lis.	Wen de lì nus.	
	U'r fu la.	Ve nán ti us.	Wil ge fór tes.	
[p. 23]	Ur fí cì nus.	Vi gí li us.	Wal frí dus.	
	Xan tít pa.	Zepy rí nus.	Za chæ us.	
	Xi ba dò nus.	Zó fí mus.	Ze no.	20

Exàim pels

da Bu ftab bi ar in La din.

	An tò ni.	Bal ti fár.	Chiar lét.	
	ar fèus.	be ne fí ci.	chia stor dá.	
	a mu rái vel.	bot ta.	cu desh.	25
	Da vid.	Em mà nu el.	Fran cé scha.	
	desh ma.	ex er cí zi.	fí bla.	
	de fái fa.	ef fèn ti a.	fá bri ca.	
	Gu dérch.	Hy gin.	I fac.	
	gen der.	her ba.	il lú ra.	30
	giom ma.	hi stò ri a.	ju ven.	
	Lie nárd.	Mat thiò.	Ne fá.	
	la va maint.	mu rá der.	nin nar.	
	lun géz za.	mot tá la.	no vi tá.	
[p. 24]	Of wald.	Pe der.	Quart.	35
	ot tò ber.	pai fa ròl.	quint.	
	of fa.	puo gnar.	qua li tá.	
	Ru duólph.	Sguad.	Tho màsh.	
	ra blún.	se gial.	ta blá.	
	ra fpà da.	fa làta.	tuor ta.	40

Uor shla.	Vin cènz.	Wol fan.
uftrir.	vair dá.	wal fer.
u ftèr.	va ni tá.	wis ler.
Ze nó bi.	zen dra.	ze pra.

5

La Son chia Crūsh in Latin.

In Nò mi ne Pa×tris, & Fi×li i, & Spí ri tus×Sancti. Amen.

[p. 25]

Il Bap nols per Latin.

PA ter no ster, qui es in Cœ lis. San cti fi cé tur no men tu um. Ad-
vè ni at Re gum tu um. Fi at vo lún tas tua fi cut in Cœ lo, & in ter ra.
10 Pa nem no strum quo ti di á num da no bis hó di e, & di mít te no bis dé bi ta
no stra, fi cut & nos di mít ti mus de bi tó ri bus no stris. Et ne nos in dù cas
in ten ta tio nem. Sed lí be ra nos á malo. Amen.

[p. 48]

In struz zi ún

Per scri ver cor rét ta mainch, e per tra par tir ac cu rà ta mainch las con strux-
15 xi ùns d'un Dis cuórs, chiar ta, ec per mex del las In ter pun xi ùns.

Cun scri ver chiar tas, cum pras, vèn di tas, mar chiàts, dis cuórs, ò á tras
Scri t tū ras s' puó com mèt ter duoi er rurs bain gronds, e

Pru mo. Cun scri ver bu stá bbs gronds, in giò a ba stan pic cens, e cun
scri ver bu stá bbs pic cens, in giò a per tòc can gronds.

20

2do. Cun scri ver chiar tas &c. in un con tin sen xa met ter ta un ter
in [p. 49] chù nas In ter pun xi ùns tal mainch, chia nu sa sa pia, cu ra il
Dis cuórs eis fi ni, ò bri chia. Per schi var quēs duoi er rurs ser vi rà un las
se quà in tas Re glas, e pru mo da'ls.

Bu stá bbs.

25 1mo. Da prin ci pi d'un Dis cuórs, Chi ar ta &c. sa scri va il prum
bu stá bbs del prum plēd cun un bu stá bbs grond. e. g. In temp d' a ftà s' hà
gient bell, e bun ta imp, & in temp d' un viérn s' pig lia naiv, e fray.

2do. Er á mex un Dis cuórs, chiar ta &c. sha s' cum main xa [quas] fi
u na no va ma té ria (ve gní a il lú ra cum main xá da u na no va lin gia, ò
30 con ti [p. 50] nuà da la già cum ma in xà da) s' cum main xa il prum plēp cu' l
prum bu stá bbs grond.

3tio. Ils Nums, chi con ve gnan à Diò, al las trais per fà nas di vè nas,
alla B. V. Maria, als Sonchs, e Son chias, ve gnan er scritts cu' l prum
bu stá bbs grond. e. g. Dió. Cre á der. Sal vá der. Sauti fi chi á der. Vair dá
35 di vi na. Ma ri a. Mam ma de Dió. Vér gi na im ma cu lá ta. S. An na. S. Mar-
tin. S. Uorsh la. S. Vit. &c.

4to. Ils Nums, e Sur nums dels Ma schels, e del las Fem nas sa scri va
er cu' l prum bu stá bbs grond. e. g. An tó ni. Pe der Bar bla. Chia trí na. &
A lésh. Bun dé gia. Gná. Von fe è &c.

5to. *Ils Nums del las Dignitâts, e dells Officis vegnan er scrìtts cul' [p. 51] prum buftàbb grond. e. g. Imperáder. Rayg. Duca. Prefidént. Vicári. Po de stá. Landáma. Mastrál. Surcomùn. Juráder. Officiál de Comùn. &c.*

6to. *Ils Num propriis dels Raygì nòms, Pajais, Repùblicas, Insulas, 5 Cuttâts, Comùn, Contradas, Bains, ec. fa scrìva er cul' prum buftàbb grond. e. g. Spagna. Itàlia. Génuia. Malta. Roma. Muftáir. Portácia. Terza. &c.*

7mo. *Aters, plèds chi nu sun compràis in quel las exceptiùns scrìttas, e nu flaun in chiatas &c. alla maniera surmanxunàda, fa 10 scrìva solita mainch cul' prum buftàbb piccen. Hoffa sequantas.*

[p. 52] In terpunziùns.

Las In terpunziùns sun certas in se gnas per trapartir las Construxiùns, & il fenso, ó mania maint d'un Discuòrs, Chiatas &c. e sun dàd ott sorts, e vegnan numnàdas, e fattas, fco se qua. 15

Punctum in terrogatiònis ? Co ma. ,

Punctum exclamatiònis ! Se mi còlon. ;

Paréntesis. (Punctum. .

Clau dá tur.) Duo Puncta. :

Punctum in terrogatiònis s' fá, cura veng du mondà ailch, e. g. 20 Chi há ditt quai? Cura tuor nash á chiafa? [p. 53] Chai di shash tu? co hash podù far quai? &c.

Punctum exclamatiònis veng fatt, cura i s' clo ma su ó per al grèxia, ó per tristexa, ó per gritèxxa. &c. e. g. ò Diò de Ciel! O' anguossas! O' tu tristat! &c. 25

Paréntesis, e Clau dá tur s' fa cura à mex una Scrittura &c. veng miss qual chiafa, chi nu per tocca precìse in quel Discuòrs &c. però da cléra il Discuòrs e. g. Chi ama Dió (e da rashùn e da'l amar) stó schivar il mal, e far il bain, &c.

NB. 1mo. Sha veng fatta la Paréntesis shi stó gnir fatt er il 30 Clau dá tur.

NB. 2do. Cun scrìver fa so la far la Paréntesis cun un strich lungh, e [p. 54] duoi ticcals davò, & il Clau dá tur cun un strich lungh, e duoi ticcals d'avant i shea 1: :1

Co ma s' fá taunter minchia con struxxiun. e. g. Chi vno imprendere 35 da leger bain, stò pe'l prum bain cognósher ils buftàbbs, e lavair bain, & in drétt buftabbiar. &c.

Se mi còlon veng fatt à mex d'una Scrittàra &c. cura un Discuòrs eis mex glivir, e ada vó cum mainxa un a ter Discuor, il q(n)[u]al però tocca pro'l Discuòrs d'avant. 40

Punctum s' fa prumo p mez d' una scrittura &c. sha un Discuòrs eis gliurà da fàtt, e cum mainxa un Discuòrs tot, l' mainch different da quel d' avant.

[p. 55] *Secundo nella fin de minchia Scrittura, Chiar ta &c. s' fá 5 er il Punctum, e quel veng fatt un pá pu grond, co quell á mez d' una Scrittura, &c.*

Duo Puncta fa sola far, cura un cum mainxa da quintar, da dir, da ciaunciar, e da ragiunar in sia propria persúna, e. g. Moy ses ve zònt arder quel spinai, e mai s' con fumar, d' shett: jau vuo ir, e ve zer 10 quel la gronda vi si ún, &c. Diò d' shett à Moy ses: vò e maina meis po vel or' d' Egipt.

Duo Puncta s' chiat ta er squaf si in minchia vers dels Psalms, e fo li ta mainch á mez, in giò a tocca da far la pausa. e. g. Lau dá te pue ri Do mi num: lau dá te no men Dò mi ni. &c.

15 [p. 56] L' Apó strophe.

L' Apó strophe, la qua la s' fá i shè a ', cioè un piccen c viòt, o vè ro in a vò, un pá fur la lín gia, eis u na in se gna, chia maun ca un Vo càl, il qual veng trunca via dal plèd se qua int, chi cum mainxa er cun un Vo càl, Diph tong, ò h e quell' Apó strophe s' fa.

20 *Prumo pro'ls artichels il, e la, sha' l se qua int pled cum mainxa cun un Vo càl, ò Diph tong, ò cun un h. e NB. pro' l artichel il s' fá l' Apó strophe a vaunt' l L e. g. 'l ar tà vel 'l ester, impe de il ar tá vel il ester. L' amúr. L' hura, impè de la a mur. la hura. In ā ters cās veng pro ques dvoi artichels radublá 'l l, shál se [p. 57] qua int pled cum mainxa 25 cun un Vo càl, Diph tóng, o h. e. g. dell' ar tà vel. all' ar tá vel. Dall' ar tá vel. i she a er prol artichel la. e. g. dell' a mūr. All' a mūr. Dall' a mūr.*

Secundo s' fa l' Apó strophe pro quēs me dèmms artichels il. la el ella, sha flaun da vò las pre po si ti úns pro. spera. da vò e. g. pro' l mur. spera' l mur. da vò l mur, impè de pro il mur spera il mur. &c. I shè a 30 s' fá er l' Apó strophe pro ques artichels, sha flaun da vò las pre po si ti úns cun. fun. per. Mo NB. pro cun, e fun s' la s ha o ra 'l n, & impé de quel s' fá un l, sha' l se qua int pled cum mainxa cun un Con so nànt e. g. cu' l ba stún. fu' l maun. Sha' l se qua int pled cum mainxa cun un Vo càl, Diph tóng, o. h. shi [p. 58] s' fá duoi ll. e. g. cull' agne. full ush. i shè a cula 35 zap pa. fu' la mai fa. all in cún ter sha' l se qua int pled cum mainxa cun un Vo càl, Diph tóng, o h, shi s' fá duoi ll. e. g. cull' ar mà da. full' her ba. &c. I shè a er pro la pre po si ti ún per s' la sha o ra 'l r, e s' ta chia la pró un l, o vero duoi ll te nór il se qua int pled cum mainxa, e. g. pe' l di pe' l mond. impé de per il di. per il mond, o vero pe' ll ogl. Pell' u stér &c. I shè a

s'fà er pro l'artichel la, s'hal flà davò la prepositiùn per pe'la via. pe'la strada, impè de per la via &c. o vero pèll'orma. pèll'herba, impè de per la orma &c.

Terzio s'fà l'Apostrophe pro'ls artichels inde finits de. a. da, pro quals, shal' se quaint pled cumà minxa cun [p. 59] un Vo càl, Diph tòng, 5 o h, s' met ta fo li ta mainch un d cu'll in se gna dell' Apòstrophe e. g. figlia ded' E va. dat a'd Anna. fatt da'd Antòni. &c. an xi prol' de, e da s'la sha fo vent ora per fin 'le, e l'a. e. g. filg d'A dam. d'una vart, impè de: de'd A dam, da'd una. &c.

Quarto s'fà l'Apòstrophe pro las conjunctiùns acciò. chi. sha. &c. 10 cura staun a vaunt ils artichels. el. ella. e. g. sha'l veng' sha'la veng'. chia'l fi a. chia'la fi a. acciò'l haja. impè de sha el veng'. sha ella veng'. chia el fi a. chia ella fi a. acciò ell'haja. &c.

Quinto s'fà l'Apòstrophe pro quès trai plets ma. ta. fa, chi manì ájan per sù nas, sha se guan plets, chi cum [p. 60] ma in xan cun un Vo càl, 15 Diph tòng, o. h. e. g. jau m'am', tu t'amash, el s'ama, impè de jau ma am', tu ta amash, el sa ama. An xi er sha davò ques plets se guan plets, chi cum mà in xan cun un Con fonànt, s'fà er ble ras ia das l'Apòstrophe. e. g. jau m'dun in cuolpa. jau t'copp' i s'fà. i s'dish. i s'vá impè de i fa fá. i fa vá. &c. 20

Sexto s'fà l'Apòstrophe pro quàs plets: am. im. ans. ins. il. al. ils. als. el. ella. sha staun sper' un verbo, tras qual veng cum mon dà, ò du mon dà ailch, e. g. fa'm quai. hal' ditt? fa'la quai? e NB. quàs pláds fton gnir ta chiùts da vò pro'l verbo.

Sétimo s'fà l'Apòstrophe, cu ra un adjectivo, e sub stan ti vo, chi 25 toc [p. 61] can in fé mel, va un da vo 'l äter, & un gliù ra cun un Vo càl, e'l à ter cum mà in xan cun un Vo càl, Diph tòng, ó h. e. g. grond' a mür. impè de gron da a mür. bell' ho nür. &c.

Ottavo. S'fà l'Apòstrophe in la pru ma per fù na del tempo pre sente squafsi de minchia verbo. e. g. jau am'. jau craig'. jau leg' &c. 30 jau dald'.

No no. S'fà l'Apòstrophe pro quàs plets, chi ve gnan tratti in sè mel cun la shar ora un Vo càl e. g. jau h've va. el h've rà ditt. el h'vet. h'vair. el d'shett. no d'shain. ës d shet tan ec. impè de jau ha ve va. ell ha ver á ditt. ell ha vét. ha vair. el di shètt. no di shain. ës dishét tan. &c. 35

Laus De o sem per.